
Personalijos * Personalia * Персоналии

Habilituotam daktarui Jonui Jablonskiui – 70

Nedažnai pasitaiko atvejų, kai jaunas, aukštąjį mokslą baigęs, specialistas iškart pasižymi darbe ir moksle, parengia aukštai vertinamų darbų ir už tai gauna net valstybinę premiją. Toks laimingasis – mūsų **Jonas Jablonskis**. Jis su bendradarbiais per dvejus metus po aukštosios mokyklos baigimo parengė ir paskelbė stambų mokslinį veikalą – „Lietuvos TSR upių kadastras“ I d., o per kitus trejus metus (1962 m.) – III d. (iš viso 61 sp. l.). Tais pačiais metais J. Jablonskis sudarė, parengė ir paskelbė šio leidinio priedus – 378 Lietuvos upių išilginius ir kadastrinius profilius. 1965 m. už tuos darbus paskirta Respublikinė mokslo ir technikos premija.

Jonas Jablonskis gimė 1932 06 05. 1939–1944 m. mokėsi Gilvyčių pradinėje mokykloje (Šiaulių apskr.), 1945–1952 m. – Šiaulių J. Janonio vidurinėje mokykloje, 1952–1957 m. studijavo Kauno politechnikos instituto Hidrotechnikos fakultete, kurį baigė 1957 m. Jaunas inžinierius hidrotechnikas paskiriamas į Lietuvos MA Energetikos ir elektrotechnikos instituto (dabar Lietuvos energetikos institutas) besikuriančią Hidroenergetikos laboratoriją. Šioje darbovietėje jis dirba ir dabar, nors yra išėjęs į pensiją.

1957-aisiais metais ir kiek vėliau – pokario ūkio atkūrimo laikotarpiu – buvo statoma Kauno HE, plačiai propaguojama mažoji hidroenergetika, kalbama apie Baltijos ir Juodosios jūrų kelią per Nemuną ir Dnieprą, o šioms idėjoms įgyvendinti reikėjo hidrologinės bei hidrografinės medžiagos. 1961 m. susikūrusi Hidrologijos laboratorija išitraukė į šį darbą. Reikėjo kadastrinių žinių apie upių ilgį, baseinų plotus, nuolydžius, esančias užtvankas, upių vandeningumą, kitas hidrologines ir hidraulines charakteristikas. Pirmiausia, pasinaudojus įvairių mastelių žemėlapiams, buvo išmatuoti upių ilgiai ir nustatyti baseinų plotai. Tai nepaprasto kruopštumo darbas. Dar prieškarui žymus mokslininkas prof. S. Kolupaila buvo pradėjęs šios krypties darbus.

Laboratorijos, kurios darbe aktyviai dalyvavo ir Jonas Jablonskis, kolektyvas per dvejus metus S. Kolupailos metodu išmatavo 2600 Lietuvos upių ir upelių, ilgesnių nei 3–5 km. Trūkstamos žinios buvo renkamos vasaros ekspedicijų metu Jūros, Virvytės, Šešupės, Lakajos ir kt. baseinuose. Remiantis darbo rezultatais, buvo parengtos anksčiau minėto leidinio „Lietuvos TSR upių kadastras“ I ir III dalys bei padėtas svarus pagrindas J. Jablonskio kandidatinei disertacijai „Lietuvos upių vandens ir energetiniai ištekliai“, kurią jis apgynė 1964 m. Duomenys, paskelbti „Lietuvos TSR upių kadastrė“, ilgai buvo naudojami Lietuvos organizacijose projektuojant hidroelektrines, užtvankas, kelių tiltus ir pan.

Vėliau, įsikūrus Hidrologijos laboratorijai, buvo plečiamas upių nuotėkio formavimosi ir kitimo dėsninųjų tyrimas, tikslinamos hidrografinės charakteristikos, tiriami stambūs vandens telkiniai, tarnaujantys energetikos objektams (Lietuvos elektrinės tvenkinys, Drūkšių ežeras ir pan.). Šiuo laikotarpiu J. Jablonskiui dalyvaujant ar vadovaujant buvo išleistos monografijos: „Šventosios baseino hidrografija“ (1973), „Pietryčių Lietuvos hidrografija (Upės)“ (1975), „Šešupės baseinas“ (1975), „Pietryčių Lietuvos hidrografija (Ežerai)“ (1976), „Lietuvos upių nuotėkio kaita“ (1978) ir kitos, iš viso 15 leidinių. Ir štai ką tik pasirodė stambiausias leidinys: B. Gailiūšis, J. Jablonskis, M. Kovalenkoviene „Lietuvos upės. Hidrografija ir nuotėkis“ (2001). Ši beveik 100 sp. l. didelio formato knyga yra lyg visų Hidrologijos laboratorijos darbų, tarp jų ir J. Jablonskio darbo, tyrinėjimų

medžiagos sąvadas. Tai leidinys, kokio iki šiol pas mus dar nebuvo!

J. Jablonskis labai aktyviai bendradarbiauja techninėje lietuviškojoje spaudoje: paskelbė 132 mokslinius straipsnius, padarė per 80 pranešimų mokslinėse konferencijose, parengė 50 mokslinių ataskaitų. Inžinieriaus hidrotechniko akiratį plėtė lankydamasis stambiausiose hidroelektrinėse ar jų statybose (Mingečauro, Irkutsko, Krasnojarsko, Bratsko ir kt.), aktyviai dalyvavo priešprojektiniuose Gandingos, Antalieptės, Kauno HE tyrinėjimuose ir kt.

Per jau 45 metus trunkantį mokslinį darbą Lietuvos energetikos institute J. Jablonskis buvo jaunesnysis mokslinis bendradarbis, konstruktorių grupės viršininkas, vyresn. mokslinis bendradarbis, šio instituto sektoriaus vadovas, vyriausiasis mokslo darbuotojas. Nemažą indėlį jis įnešė visuomeniniame instituto gyvenime, rengė mokslinius kadrus – vadovavo dviem aspirantams, buvo keleto doktorantūros ir ha-

bilitacijos komitetų narys. Parengė ir 1993 m. apgynė habilitacinį darbą.

J. Jablonskio vaisingą mokslinį darbą, jo visuomeninę veiklą ne kartą yra pažymėję Lietuvos MA Prezidiumas, visuomeninės organizacijos ir instituto vadovybė.

Dabar J. Jablonskis dirba institute visuomeniniais pagrindais ir įdėjo svarų indėlį išleidžiant jau minėtą stambų veikalą „Lietuvos upės. Hidrografija ir nuotėkis“, „Lietuvos mažosios hidroenergetikos žinyną“, skelbiant straipsnius iš hidrografijos, klimato ir nuotėkio kaitos, vandens ir hidroenergetinių išteklių vertinimo sričių. Rengia straipsnius Technikos enciklopedijai. Žinodami Jubilato stropumą ir darbštumą, linkime jam dar daug vaisingų, mokslo darbų.

Žurnalo „Energetika“ redakcinė kolegija, Laboratorijos darbuotojai linki habil. daktarui Jonui Jablonskiui geriausios mokslinės kloties, tvirtos sveikatos ir giedrios nuotaikos.

Prof. Mykolas Lasinskas